

RAMÓN LUCAS LUCAS

BIOETIKA

za vse

GANNELU

DRUŽINA

Ramón Lucas Lucas
BIOETIKA ZA VSE

Naslov izvirnika: Bioetica per tutti

© Edizioni San Paolo s. r. l., 2002

Piazza Soncino, 5 - 20092 Cinisello Balsamo (Mi)

© Slovenska izdaja Družina d. o. o.

Prevedla: Melita Valič

Lektorirala: Monika Vodeb

Strokovni pregled prevoda: prof. Darja Brecej, dr. Ana Krušič Kaplja,
dr. Igor Štern in prof. Peter Valič

Ilustracije in fotografije: Arhiv San Paolo, Emilio Giannelli in Nilsson

Izdala: Družina d.o.o.

Zanjo: dr. Janez Gril

Tisk: Schwarz d.o.o., Ljubljana 2005

Vse informacije o knjigah založbe Družina dobite na internetu: www.druzina.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

17

LUCAS Lucas, Ramón
Bioetika za vse / Ramón Lucas Lucas ; [prevedla Melita Valič ;
ilustracije in fotografije arhiv San Paolo, Emilio Giannelli in
Nilsson]. - Ljubljana : Družina, 2005

Prevod dela: Bioetica per tutti

ISBN 961-222-577-X

221340928

UVOD

Definicija. Izraz bioetika je leta 1970 skoval Potter, in sicer iz besed bios in éthos. Beseda grškega izvora *bíos* pomeni življenje, *éthos* pa navado. Etimološko je torej bioetika etika življenja, kar lahko opredelimo kot znanost, ki ureja človekov odnos do življenja in zdravja v luči vrednot in moralno razumskih načel.

Značilnosti. Bioetika ima naslednje značilnosti:

- je *človeška*: neposredno je povezana s človekovim življenjem in zdravjem, posredno pa z okoljem, v katerem človek živi;
- je *razumska*: ureja obnašanje na osnovi moralnih vrednot, ki temeljijo na dostojanstvu človeka;
- je *univerzalna*: velja za vse ljudi, ne glede na kulturo ali vero, ker temelji izključno na človeškem razumu;
- je *interdisciplinarna*: poslužuje se sodelovanja različnih panog: biologije, medicine, prava, filozofije ...

Nesporazum. Zmotno je govoriti o:

- *laični bioetiki*, ki poudarja neodvisnost in nasprotovanje versko obarvanim stališčem;
- *bioetiki posameznika*: v središče postavimo absolutno

vrednost človeške osebnosti. Bioetika ni ne religiozna ne laična, je preprosto »bioetika«. Kakršno koli dodajanje pridevnikov bi bilo pristransko prekrojevanje.

Področja. Govorimo lahko o dveh področjih bioetike:

- *splošna*: ukvarja se z obćimi vrednotami in etičnimi principi (moralna filozofija);
- *uporabna*: obće principe prenese na konkretne tematike in primere s področja biologije, medicine, prava in etike.

Tematska področja in problemi bioetike. Glavne tematike pri bioetiki so povezane:

- *s spolnim razmnoževanjem* (seksualnost pri človeku, naravno razmnoževanje, umetno oplojevanje, naravno urejanje rodnosti in kontracepcija, sterilizacija);
- *z genetiko pri človeku* (človeški genom, biotehnologija in genska terapija, kloniranje in zarodne celice);
- *z embriologijo* (človeški zarodek, splav, prenatalna diagnostika, posegi na človeških zarodkih);
- *z življenjem v terminalni fazi* (bolečina in evtanazija, umetno vzdrževanje življenja, paliativna nega, možganska smrt, presaditve organov).

BIOETIKA

Tematska področja in problemi

Človeška osebnost in načela

- človeško dostojanstvo
- temeljna načela bioetike

Spolnost in razmnoževanje

- spolnost
- razmnoževanje
- umetno oplojevanje
- uravnavanje rojstev
- sterilizacija

Genetika pri človeku

- človeški genom
- biotehnologije in genski inženiring
- kloniranje
- zarodne celice

Človeški zarodek

- človeški zarodek
- splav
- prenatalna diagnostika
- poskusi na človeških zarodkih

Življenje v zadnji fazi

- bolečina in trpljenje
- evtanazija
- umetno vzdrževanje življenja
- paliativna nega
- možganska smrt
- presaditve organov

KAZALO

Uvod	5
------	---

Prvi del

ČLOVEŠKA OSEBA IN TEMELJNA NAČELA

1. Človeška oseba	11
2. Temeljna načela bioetike	25

Drugi del

RAZMNOŽEVANJE ČLOVEKA

3. Spolnost pri človeku	33
4. Naravno razmnoževanje pri človeku	43
5. Umetna oploditev	49
6. Naravno urejanje plodnosti in umetna kontracepcija	57
7. Sterilizacija	73

Tretji del

GENETIKA PRI ČLOVEKU

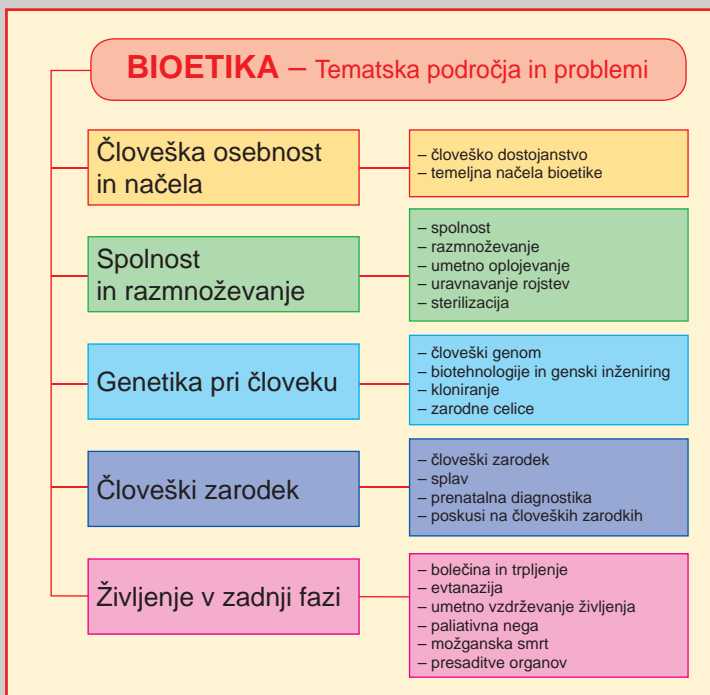
8. Človeški genom	79
9. Biotehnologije in genski inženiring	91
10. Kloniranje in zarodne celice	99

Četrty del
ČLOVEŠKI ZARODEK

11. Človeški zarodek	113
12. Splav	131
13. Prenatalna diagnostika	143
14. Posegi na človeških zarodkih	149

Peti del
ČLOVEŠKO ŽIVLJENJE
V ZADNJEM, TERMINALNEM OBDOBJU

15. Evtanazija	157
16. Umetno vzdrževanje življenja	163
17. Paliativna nega	167
18. Možganska smrt in presajanje organov	171

RAMÓN LUCAS LUCAS je redni profesor filozofije človeka na Katedri za filozofijo na Gregorijanski univerzi v Rimu in redni gostujoči profesor na Centru za bioetiko na katoliški univerzi Agostino Gemelli v Rimu. Predava tudi na univerzi Francisco di Vittoria v Madridu (Španija) in na papeški univerzi Kraljice apostolov v Rimu. Je član Papeške akademije za življenje v Vatikanu in podpredsednik mednarodnega biografskega centra Cambridge v Angliji. Specializiral se je v bioetiki in antropologiji. Predava na univerzah in mednarodnih simpozijih ter sodeluje v znanstvenih revijah. Veliko objavlja s področij filozofije človeka, odnosa med antropologijo in bioetiko, človeške osebnosti in dragocenosti človeškega življenja.

Njegova spletna stran:

www.unigre.it/pug/professori/lucas/default.htm

3.200 SIT

9 789612 225773